EVROPSKI PARLAMENT 2009 - 2014

Odbor za razvoj

2012/2098(INI)

6.12.2012

MNENJE

Odbora za razvoj

za Odbor za pravne zadeve

o družbeni odgovornosti gospodarskih družb: upravičljivo, pregledno in odgovorno poslovno ravnanje in trajnostna rast
(2012/2098(INI))

Pripravljavka mnenja: Catherine Grèze

PA_NonLeg

POBUDE

Odbor za razvoj poziva Odbor za pravne zadeve kot pristojni odbor, da v svoj predlog resolucije vključi naslednje pobude:

1. ugotavlja, da so zaradi neenotnega pojmovanja družbene odgovornosti gospodarskih družb, pri čemer so različne gospodarske družbe razvile različne standarde za računovodstvo, revizijo in poročanje, stopnje družbene odgovornosti gospodarskih družb težko primerljive; poudarja, da bi mednarodno dogovorjena ureditev v kontekstu družbene odgovornosti gospodarskih družb vpeljala zaupanje in poštenost v poslovne odnose ter pripomogla k zanesljivosti, postopni izvršljivosti, univerzalnosti in krepitvi vloge zainteresiranih strani;

2. se strinja s Komisijo, da mora družbena odgovornost gospodarskih družb zajemati človekove pravice, delovne in zaposlovalne prakse, okoljska vprašanja (kot so biotska raznovrstnost, podnebne spremembe, učinkovita raba virov) ter boj proti podkupovanju in korupciji, in sicer z dobrim davčnim upravljanjem (tj. s preglednostjo, izmenjavo informacij in pošteno davčno konkurenco);

3. opozarja, da družbena odgovornost gospodarskih družb vključuje številne socialne standarde, vendar pa se ti zaradi pomanjkanja kazalnikov za merjenje napredka pri socialnih vprašanjih le malo poudarjajo;

4. poudarja, da bi morala biti podjetja, ki so se zavezala družbeni odgovornosti, lahko prepoznavna za vlagatelje in potrošnike, saj bi se s tem podprla njihova prizadevanja;

5. opozarja na potrebo, da EU preuči možnost lažje prepoznavnosti podjetij, ki se zavežejo družbeni odgovornosti, z uvedbo znaka ali oznake poleg imena podjetja ali njegovega izdelka;

6. poudarja, da je družbena odgovornost gospodarskih družb za podjetja najboljše orodje, da pokažejo svojo zavezanost družbi ter solidarnost in odgovornost do nje, hkrati pa je družbena odgovornost tudi ključna pri zagotovitvi usklajenosti politik za razvoj; pozdravlja zavezo Komisije, da bo podpirala družbeno odgovornost gospodarskih družb popolnoma v skladu z mednarodno veljavnimi smernicami, tudi z nedavno posodobljenimi smernicami OECD za večnacionalna podjetja, desetimi načeli globalnega dogovora Združenih narodov, usmerjevalnim standardom ISO 26000 o družbeni odgovornosti, tristransko deklaracijo Mednarodne organizacije dela o načelih večnacionalnih podjetij in socialne politike ter vodilnimi načeli Združenih narodov o podjetništvu in človekovih pravicah; a obžaluje, da se o njej večinoma govori kot o prostovoljni izbiri;

7. obžaluje pomanjkanje obveščanja malih in srednjih podjetij o obstoju globalnega dogovora, s katerim se podjetja zavezujejo, da bodo svoje poslovanje in strategije uskladila z desetimi splošno sprejetimi načeli s področja človekovih pravic, delovnih standardov, okolja in boja proti korupciji;

8. poudarja, da globalni dogovor Združenih narodov in standard ISO 26000 nista dovolj

prilagojena potrebam malih in srednjih podjetij, kar zmanjšuje učinkovitost družbene odgovornosti gospodarskih družb na ravni EU;

9. poudarja, da bi bilo primerno na ravni EU in nacionalni ravni preučiti možnosti za davčne spodbude, s katerimi bi lahko družbeno odgovornost gospodarskih družb spodbujali pri večjem številu podjetij;

10. poudarja, da lahko družbena odgovornost gospodarskih družb kot zgolj prostovoljna obveza pomanjkljivo obravnava zunanje učinke, ki izhajajo iz poslovanja multinacionalk, vključno s kršitvami človekovih pravic in degradacijo okolja; ponovno poziva tuje vlagatelje in podjetja, ki poslujejo v državah v razvoju, naj v celoti izpolnjujejo mednarodne pravno zavezujoče obveznosti glede spoštovanja človekovih pravic, okoljskih standardov in temeljnih delovnih standardov Mednarodne organizacije dela ter vodilnih načel ZN o podjetništvu in človekovih pravicah; poziva, naj politike družbene odgovornosti gospodarskih družb vključujejo tudi posebne ukrepe za obravnavanje nezakonite prakse uvrščanja delavcev na črne sezname in onemogočanja njihovega dostopa do zaposlitve, pogosto zaradi njihovega članstva in delovanja v sindikatih ali njihove vloge predstavnika za zdravje in varnost;

11. poudarja, da je treba podjetja spodbuditi k izvajanju praks družbene odgovornosti, tista podjetja, ki te prakse že izvajajo, pa je treba spodbujati, da z njimi nadaljujejo; poziva Komisijo, naj premisli o spodbudah, kot je prednostni položaj pri javnih naročilih EU, da bi gospodarske družbe v družbeni odgovornosti videle priložnost, ne grožnje;

12. poudarja, da bi morale biti rezultat družbene odgovornosti gospodarskih družb jasne zaveze na področju spoštovanja pravic, varstva in dobrega počutja delavcev s kazalniki učinkovitosti in jasnimi merili za merjenje izboljšav ter da bi bilo treba poskrbeti za nepristransko, vključujoče in pregledno spremljanje in učinkovite mehanizme odgovornosti in izvrševanja v primeru kršitev, vključno z bolj odprtimi in jasnejšimi postopki vlaganja in obravnavanja pritožb in sprožanja preiskav, če so te potrebne;

13. znova poudarja, da bi družbena odgovornost gospodarskih družb morala biti zavezujoča za vsa podjetja, da bi tako ustvarili poštene in enake pogoje; vendar opozarja, da je zaradi načina poslovanja ekstraktivnih industrij v državah v razvoju treba preseči prostovoljni pristop; poudarja, da so vlaganja naftne industrije v Nigeriji dober primer omejitev družbene odgovornosti gospodarskih družb, kot se trenutno izvaja, saj družbam ni uspelo sprejeti pobud družbene odgovornosti gospodarskih družb in vzpostaviti trajnostnih poslovnih praks ali prispevati k razvoju držav gostiteljic; odločno podpira zakonodajni predlog za poročanje po posameznih državah, ki temelji na standardih Pobude za preglednost v ekstraktivni industriji (EITI), na podlagi katerega se bo poročalo o prodaji in dobičkih, pa tudi o davkih in prihodkih, da bi tako preprečili korupcijo in izogibanje davkom; poziva evropske ekstraktivne industrije, ki delujejo v državah v razvoju, naj bodo zgled družbene odgovornosti in spodbujanja dostojnega dela;

14. poziva Komisijo, naj sprejme nadaljnje pobude za sprostitev in okrepitev možnega prispevka družbene odgovornosti gospodarskih družb v boju proti podnebnim spremembam (tako da družbeno odgovornost poveže z učinkovito rabo virov in energije), npr. v procesu nakupa surovin v podjetjih;

15. poudarja, da bi morala družbena odgovornost gospodarskih družb veljati za celotno dobavno verigo, vključno z vsemi ravnmi podizvajanja, ne glede na to, ali gre za zagotavljanje blaga, delavcev ali storitev, da bi morala vključevati določbe za razširitev varstva na delavce migrante, delavce, zaposlene prek agencij, in napotene delavce ter da bi morala temeljiti na poštenem plačilu in dostojnih delovnih pogojih in zagotavljati sindikalne pravice in svoboščine; meni, da je koncept odgovornega upravljanja dobavnih verig treba izpopolniti kot mehanizem za doseganje družbene odgovornosti gospodarskih družb;

16. meni, da bi za resnični učinek na zmanjšanje revščine v program družbene odgovornosti gospodarskih družb morali vključiti mala in srednja podjetja, saj so njihovi kumulativni socialni in okoljski vplivi pomembni;

17. meni, da bi morala biti podjetja EU pravno odgovorna, med njimi ter njihovimi podružnicami in subjekti, ki jih obvladujejo, v državah v razvoju pa bi morale biti vzpostavljene različne vrste mehanizmov odgovornosti; prav tako pozdravlja delo civilne družbe EU, ki dejavno sodeluje pri osveščanju na področju kršitev teh družb v tujini;

18. vztraja, da je država tista, ki je dolžna varovati pred kršitvami človekovih pravic in pravic delavcev, vključno s tistimi, ki jih zagrešijo podjetja, ter poskrbeti za odgovornost podjetij, spodbujati svobodo združevanja in pravice do kolektivnega pogajanja ter žrtvam zagotoviti dostop do pravnega varstva; poziva Komisijo, naj sprejme učinkovite ukrepe za operativno delovanje okvira ZN za varovanje, spoštovanje in pomoč, ki ga je predlagal posebni predstavnik Združenih narodov za podjetništvo in človekove pravice John Ruggie;

19. poudarja, da bo boljše izvajanje vodilnih načel ZN o podjetništvu in človekovih pravicah prispevalo k doseganju ciljev EU glede posebnih vprašanj na področju človekovih pravic in temeljnih delovnih standardov; zato poziva EU, naj stremi k jasnemu mednarodnemu pravnemu okviru za odgovornosti in obveznosti podjetij na področju človekovih pravic;

20. pozdravlja dejstvo, da se je število podjetij, ki razkrivajo podatke o svoji okoljski, socialni in upravni uspešnosti, v zadnjih letih zelo povečalo; vendar pa opozarja, da družbe, ki poročajo, še vedno predstavljajo le majhen delež svetovnega gospodarstva; ugotavlja, da čeprav Direktiva 2003/51 o posodobitvi računovodskih izkazov[1] zagotavlja minimalno razkritje tako finančnih kot nefinančnih ključnih kazalnikov uspešnosti, ne postavlja nobenih zahtev glede vrste kazalnikov, ki jih je treba vključiti v letna poročila; poziva Komisijo, naj razišče možnosti za nadaljnje ukrepe za večje razkritje podatkov o okoljski, socialni in upravni uspešnosti na evropski ravni;

21. poudarja, da so pomoč, ki jo EU nudi vladam tretjih držav pri izvajanju socialnih in okoljskih predpisov, in učinkoviti mehanizmi nadzora nujno dopolnilo, da bi napredovala družbena odgovornost evropskih gospodarskih družb po vsem svetu;

22. poudarja, da so družbeno odgovorne naložbe del procesa izvajanja družbene odgovornosti gospodarskih družb pri naložbenih odločitvah; ugotavlja, da trenutno ne obstaja splošna opredelitev družbeno odgovornih naložb, vendar pa pojem običajno združuje finančne

[1] UL L 178, 17.7.2003, str. 16.

cilje vlagateljev z njihovo skrbjo za socialna, okoljska, etična vprašanja in vprašanja z zvezi upravljanjem podjetja;

23. poziva EU in njene države članice, naj sprejmejo dodatne politične pobude, katerih cilj je povečati osveščenost in okrepiti razvoj družbeno odgovornih naložb, med drugim s preučitvijo pravne formulacije za določitev minimalnih standardov družbeno odgovornih naložb, zlasti v okviru naložbenih in trgovinskih sporazumov EU z državami v razvoju;

24. ugotavlja, da je družbena odgovornost gospodarskih družb mehanizem, s katerim lahko delodajalci podpirajo svoje delavce in lokalne skupnosti v državah v razvoju in ki lahko zagotovi pravično razdelitev dobička, s čimer se pripomore k razvoju trajnostne gospodarske in družbene blaginje in več ljudem pomaga iz revščine, zlasti v času finančne krize; obžaluje, da so trenutno protokoli za socialno ukrepanje prostovoljni, in poziva Komisijo, naj postanejo obvezni;

25. poziva k celovitemu in dejavnemu posvetovanju s predstavniškimi organizacijami, tudi s sindikati, in sodelovanju z njimi pri razvoju, delovanju in spremljanju procesov in struktur družbene odgovornosti gospodarskih družb, vključno s stalnim razvojem znanj in veščin ter kvalifikacij delavcev s pomočjo usposabljanja in vseživljenjskega učenja ob sodelovanju z delodajalci v resnično partnerskem pristopu.

IZID KONČNEGA GLASOVANJA V ODBORU

Datum sprejetja	6.12.2012
Izid končnega glasovanja	+: 23 –: 1 0: 2
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Thijs Berman, Michael Cashman, Nirj Deva, Leonidas Donskis, Charles Goerens, Catherine Grèze, Eva Joly, Filip Kaczmarek, Miguel Angel Martínez Martínez, Gay Mitchell, Norbert Neuser, Bill Newton Dunn, Birgit Schnieber-Jastram, Michèle Striffler, Alf Svensson, Keith Taylor, Patrice Tirolien, Ivo Vajgl, Daniël van der Stoep, Anna Záborská, Iva Zanicchi
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Enrique Guerrero Salom, Cristian Dan Preda
Namestniki (člen 187(2)), navzoči pri končnem glasovanju	Ioan Enciu, Emilio Menéndez del Valle, Helmut Scholz